

Formanden: Rigsdagsmanden for Præstø Amts anden Valgkreds har Ordet.

H. Olsen: Jeg frasalder Ordet.

Formanden: Rigsdagsmanden for Vestsjællands tredje Valgkreds har Ordet.

Hammerich: Min ærede næst-nærmeste Sidemand, den kjøbenhavnske Rigsdagsmand (R. C. Larsen), er kommen med en heel Deel Bemærkninger til det foreliggende Lovudkast, som jeg deels kan tiltræde og deels ikke tiltræde. Efter de Udtalelser, der ere fætte, finder jeg mig imidlertid befoiet til at fatte mig kort, og jeg skal kun komme med enkelte Bemærkninger til Forslaget. Med Hensyn til, at Forslaget først burde have været Communen forelagt, ved jeg ikke, om min ærede Sidemand ikke muligvis har været for stærk i sine Utringer. I alt Fald forekommer det mig, at den høitærede Minister kan foretage det Fornødne, for at Communens lovlige Ret varetages. Man har jo rigtignok i flere Henseender med Hensyn til de hermed i Berøring staaende Sager vist Tilbøielighed til at gaae frem med temmeligt Hastværk; det er mig saaledes bekjendt, at man af en Skolecommission har forlangt dens Betænkning over Omorganisationen, uden ved behørige Oplysninger at sætte den i Stand til at kunne give et motiveret Skjøn. Jeg sagde een, maaskee det er Tilfældet med dem allesammen. Angaaende Skoledirectionens Sammensætning skal jeg ikke yttre mig videre. Det forekommer mig rigtignok, at den er sammensat paa en saadan Maade, at den ved de mange og vigtige og efter Forholdets Natur Lovgivningen tildeels vedrørende Udsærdigelses, som udgaae fra den, meget let kan udfolde en Egenraadighed, især da den kun kontrolleres svagt. Hvad Skolecommissionernes Sammensætning angaaer, finder jeg mig foranlediget til at yttre mig, da jeg er mere inde i disse Sager. Skolecommissionerne ere for Tiden administrerende og have tillige indtaget en mæglende og controllerende Stilling til Skolefagerne i det District, som hører under dem. At de høre op med at være administrerende, eller at Administrationen

faa vidt som muligt fjernes fra dem, det finder jeg og Mange, som ere inde i disse Sager, aldeles i sin Orden; men at de høre op at være mæglende og controllerende, finde vi ikke rigtig, og følgelig er heller ikke en Sammensætning i sin Orden, hvorved den mæglende og controllerende Myndighed bliver svagere; men det antager jeg, at denne Skolecommissionens Myndighed ved Forslagets Bestemmelser vil blive svagere. Commissionerne troe, at de ikke have udrettet saalidt ad mæglende Veie, og det navnlig i en Sag, som har et meget forhadit Udseende, nemlig Mulktsagen. Forslaget foreslaaer, at Inspecteurerne skulle optages med i Skoledirectionen, og dette Forslag kan jeg ganske tiltræde. Længere henne i Forslaget er der derimod en Passus om Fattigskolernes Ophævelse, som jeg skal tillade mig allerede her at yttre et Par Ord imod. Denne Passus er vistnok fremgaaet af det inderlige Dulle, at have den fattigste Deel af Kjøbenhavns Befolkning, men jeg antager, at den foreslaaede Fremgangsmaade snarere vil bidrage til at nedtrykke dem, der endnu kæmpe imod at komme i Fattigklassemne. Vi vide, at der for Dieblisset er grumme Meget i den Fattiges ydre Stilling, der afholder Menneskene fra at komme i denne Klasse; de ere bange for at opgive deres Selvstændighed, saaledes som den Fattige maa gjøre det; men naar vi tage nogle af disse Skjelnemærker mellem den fattige og øvrige Befolkning bort, saa frygter jeg, at den Befolkning, som er lige ved at synke ned, derved vil fristes til at opgive sin Modstræben og saaledes synke ned i de Fattiges Tal. Men et af saadanne Skjelnemærker er just den nærværende Forskjel mellem Friskoler og Fattigskoler. Med Hensyn til Lærernes Stillings Forbedring ved Lønnen og med Hensyn til deres faste Ansættelse, saa glæder det mig, at see dette fremsat i det foreliggende Lovforslag. De kjøbenhavnske Lærere ere stillede paa en saadan Maade, at det virkelig ikke er en misundelsesværdig Stilling, det viser sig ogsaa derved, at man har sin Nød med at faae pærlige Lærere. Ofte varer det, naar der er opslaaet en Plads vacant, meget længe, inden Noget melber sig, og man maa da tage den Første den Bedste. Det glæder mig derfor